

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

KÖLTŐ A DIKTATÚRÁBAN

Ratkó József életrajza – közéleti tevékenysége és a hatalommal szembeni harcai tükrében

Babosi László

Témavezető: Dr. Püski Levente PhD egyetemi tanár



DEBRECENI EGYETEM

Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

Debrecen, 2017.

I. Az értekezés célkitűzése, a téma körülhatárolása

Az 1949-től Hajdúhadházon majd Tiszadobon állami gondozottként nevelkedő Ratkó József (1936–1989) költő, író, drámaíró, műfordító és – a civil életben – könyvtárigazgató Nagykállóban, az 1945 utáni magyar irodalom egyik markáns, egyéni hangú és látásmódú alkotója, akinek irodalmi életművét esztétikai szempontból már jól feldolgozták. Számos kritika, tanulmány, több könyv és tematikus kiadvány foglalkozik írásainak elemzésével, értelmezésével. Ratkó a magyar irodalom azon több évszázados vonulatába tartozott Balassitól kezdve, Zrínyin, Kölcseyn, Petőfin, Kemény Zsigmondon, Adyn, Móriczon, József Attilán, Illyés Gyulán, Németh Lászlón, Veres Péteren, Nagy Lászlón, Sánta Ferencen át egészen Csoóri Sándorig, amely az irodalmat nemcsak esztétikai és szórakoztató jellegű művészeti ágnek tekintette, hanem olyan lehetőségnek és fórumnak, ahol az egyén és a közösség minden fontos problémája, sorskérdése felvethető. Az író – mint nemzetéért felelős értelmiségi – megoldási javaslatokat is adhat, főleg olyan korokban, amelyekben a diktatórikus politikai hatalom közömbös e problémák iránt, vagy kifejezetten a nemzet érdekei ellen cselekszik.

Ratkó szerint a művészet és „a költészet szolgálat – szolgálata annak a népnek, amelyből vétettünk.” Ezt azonban nemcsak írói-gondolkodói értelemben, hanem annál szélesebb, közéleti cselekvésként is értette. Ezért foglalkozott rövid, de igen tartalmas és tevékeny élete során a könyvtárosi-népművelői és művészi munkái mellett önzetlenül, anyagi vagy karrier érdek nélkül jó néhány, a közösség szempontjából fontos ügy képviselésével vagy megoldásával. Ezért vett részt olyan kulturális szerveződésekben, amelyek egy szűkebb régió, társadalmi csoport vagy áttételesen az egész nemzet életére pozitív hatást gyakoroltak. Az 1980-as években a Hazafias Népfront Országos Tanácsában, majd a Magyar Demokrata Fórum mozgalomban is vállalta a nyilvános politizálást. Ratkó meggyőződése volt, hogy tevékenysége a szűkebb-tágabb közösség, a magyarság szellemi, testi-lelki felemelkedését segíti elő. Életútja nem hagyományos, csak íróasztal mellett és szerkesztőségekben, az irodalmi élet szűk köreiből töltött írói-költői életút, hanem érdekes kariertörténet, amely összefonódik a Kádár-korszak több politika- és társadalomtörténeti eseményével.

Ratkó munkás származását, családi kapcsolatait tekintve – az első magyar női miniszter, Ratkó Anna unokaöccseként – lehetett volna a Kádár-rendszer erősen támogatott művésze, de ő rendszerkritikus – a belügyminisztérium III/III-as ügyosztályának fogalma szerint a nemzeti

radikális ellenzéki csoporthoz tartozó „ellenséges ellenzéki” – költő lett, aki néhány verse miatt már nyíregyházi gimnazista korában összeütközésbe került a hatalom helyi képviselőivel.

Az eddig napvilágot látott könyvek és tanulmányok Ratkó művészetével főként esztétikai szempontból foglalkoznak, bár különböző mélységben természetesen utalnak a költő életrajzára és olykor társadalmi aktivitására, a közösségért kifejtett tevékenységére, amely szűkebb vagy tágabb környezetére hatást gyakorolt, és a mai napig maradandó nyomot hagyott a magyar társadalom bizonyos rétegeiben. Kutatásaim során meglepődve tapasztaltam, hogy a költő irodalmi munkássága mellett igen aktív társadalmi életet élt, számos közüggyel foglalkozott helyi és országos szinten. Ezekről hol kevesebb, hol meglehetősen sok forrás keletkezett. Bár Ratkó 1969-ben azt nyilatkozta, nem tartja „lényegesnek az életrajzi adatokat, ezek csak motiválják, de meg nem szabhatják egy költő teendőit,” bennem mégis megfogalmazódott a gondolat, hogy érdemes lenne részletesen, történeti szempontok szerint megírni a biográfiáját, mivel olyan típusú irodalmat művelt, amelynek értelmezéséhez részben korának politikai-társadalmi viszonyai, az életrajza és történelmi múltunk ismerete is szükséges. Ezáltal nemcsak Ratkó életművéhez és biográfiájához kerülünk közelebb, hanem részletesen megismerhetjük a Kádár-korszak több szabolcs-szatmári vagy országos hatókörű eseményét is. Mivel a költő sok mindennel foglalkozott, disszertációm interdiszciplináris jellegű: társadalom-, család-, sajtó-, mozgalom-, oktatás-, irodalom-, társaság- és művelődéstörténet. Természetesen Ratkó szépirodalmi műveiről is írok, de részletes esztétikai elemzésekbe nem bocsátkozom, és főleg olyan műveivel foglalkozom, amelyekben a magyar történelmet vagy a Kádár-korszakot, annak társadalmi-politikai eseményeit, folyamatait elemzi és ítéli meg.

Céлом az volt, hogy a Kádár-korszakba ágyazottan, átfogóan megrajzoljam Ratkó József életútját, művészi és közéleti pályafutását, gondolkodását, szellemi világát, mentalitását, valláshoz, halálhoz, embertársaihoz és a hatalomhoz való viszonyát: kapcsolatait, összeütközéseit és rendszerkritikáit.

Ratkó közügyekben való megnyilvánulásai a Kádár-korszak több olyan eseményéhez és konfliktustörténetéhez kötődtek, amelyeknek részletes feltárása közelebb visz minket a költő és a korszak jobb megismeréséhez. Írásomban arra is a választ kerestem, hogy az évtizedek során miként vált egy tehetséges, a kommunista-szocialista rendszer – diktatúra – személyi kívánalmainak, „embertípusának” minden tekintetben megfelelő, szegény proletár családból származó fiatalember rendszerkritikus értelmiségivé, az ún. népi-nemzeti ellenzék egyik prominens tagjává. Hogyan tudta alakítani szűkebb és tágabb környezetének kulturális életét,

olvasóinak, hallgatóinak nemzetszemléletét, magyarságtudatát, általános műveltségét, gondolkozását országosan elismert irodalmi munkássága mellett? Miképpen valósította meg az általa vallott irodalmi, művészeti eszméket, hogyan jelentek meg a kor legfontosabb kérdései műveiben? Hogyan beszélt a társadalmi tabukról, az 1956-os forradalomról, s azoknak milyen fogadtatásuk volt? Hogy történt a Szegedi Egyetemről való „eltanácsolása”? Hogyan vezetett életútja Nagyállóig, ahol könyvtárigazgatóként energikusan szervezte és irányította a száznál több tanyát magába foglaló járás könyvtárügyét, népművelését. Miképpen segítette volt állami gondozottként a hasonló sorsú gyerekeket? Hogyan működött az a nyíregyházi főiskolásokkal 1969-ben megalakított „tanyajáró brigád”, amely társadalmi munkában terjesztette a kultúrát a Nagyállói Járásban, míg hatalmi szóra abba nem kellett hagyniuk? Hogyan jött létre 1972-ben az első felsőtárkányi olvasótábor, és miképpen alakult ki az olvasótábori mozgalom, amely az 1980-as években már évente több ezer diákot táboroztatott szerte az országban? Mi volt ebben Ratkó szerepe, továbbá milyen módszerekkel próbálták önálló gondolkodásra inspirálni a gyerekeket, hogyan fejlesztették kreativitásukat, magyarságtudatukat, történelmi, irodalmi és egyéb tudásukat?

A Béres-ügy tárgyalása során Ratkó szerepét kutattam abban az értelmiségi mozgalomban, amelynek küzdelmeiben művészbarátaival és másokkal, valamint Béres Józseffel együtt több év után elérték, hogy a *Béres Csepp* 1978-tól, ha nem is a gyógyszertárakban gyógyszerként, de a Herbária szaküzleteiben mindenki számára megvásárolható lett. Külön kitértem arra, milyen kezdeményezések történtek 1945 után egy önálló Szabolcs-Szatmár megyei folyóirat létrejötte érdekében, miképpen született meg Szabolcs-Szatmár megye első rádiós irodalmi folyóirata, a *Hangsúly*, amelyet Ratkó Antall Istvánnal, Nagy András Lászlóval és egy ideig Görömbei Andrással együtt szerkesztett és működtetett 1983 és 1987 között. Hogyan próbálták ebben tágítani a politikai hatalom által kényesnek tartott témák kimondhatóságának kereteit, és ráirányítani a figyelmet a határon túli magyarság irodalmi munkásságára? Milyen volt a *Hangsúly* megyei és országos fogadtatása, miért nem jöhetett létre önálló nyomtatott folyóiratként?

Ratkó József az 1980-as években – mint számos más értelmiségi – már a közvetlen, szervezett keretekben zajló politizálás felé is fordult. 1985-től országos szinten bekapcsolódott a Hazafias Népfront munkájába. Beszédei és egyéb források alapján bemutattam, milyen szerepet játszott a költő a mozgalomban. Emellett az is célkitűzésem volt, hogy Ratkó szemszögéből vázoljam, miként formálódott ki a népi-nemzeti ellenzéki tábor eseményeiből, rendezvényeiből a Magyar Demokrata Fórum mozgalom, és hogyan alapították meg 1989-ben Nagyállóban a helyi szervezetet, miképpen politizáltak, milyen volt a

fogadtatásuk? Milyen civilszervezetekben játszott szerepet a költő? Mindeközben azt is kutattam, hogy az állambiztonság III/III-as osztálya hogyan figyelte Ratkó minden lépését, megnyilatkozását, és ezekből milyen következtetéseket vont le, milyen intézkedéseket tett.

II. Az alkalmazott módszerek vázolósa

Ratkó József irodalmi munkásságáról 1975-ben jelent meg egy rövid, teljességre nem törekvő harminckilenc oldalas bibliográfia. Életrajzáról, közéleti tevékenységéről részletes történeti szempontú szakirodalom nem készült, ezért első lépésként össze kellett állítanom a teljes szépirodalmi életművét és bibliográfiáját. Feldolgoztam a költő családja által őrzött hagyatékát, felkutattam több mint háromszáz – magánszemélyeknél, archívumokban és irattárakban fellelhető – levelét, publikálatlan korai verseit, filmnovelláját, színjátékát, hangszalagokon rejtőző megnyilatkozásait. Az Országos Széchenyi Könyvtárban, a Debreceni Egyetem Könyvtárában, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban, illetve a nagykállói Ratkó József Városi Könyvtárban összegyűjtöttem a periodikákban, könyvekben és egyéb kiadványokban megjelent írásait, a róla szóló irodalomtudományi szakirodalmat, visszaemlékezéseket, életének sok apró újsághírben és kisebb-nagyobb cikkben rögzített eseményét, illetve az őt is megemlítő egyéb írásokat, iratokat (naplók, feljegyzések, levelek, jegyzőkönyvek). A sajtócikkek esetében azok forrás, illetve szakirodalmi jellege gyakran nem különíthető el egymástól, ezért ezeket a *Forrás- és irodalomjegyzékben* együtt sorolom fel. Kutatómunkám során személyesen megismerkedtem Ratkó József népes családjával és számos személlyel, akikkel a költő baráti, munka-, „tanítványi” vagy egy-egy ügy alkalmából kapcsolatba került. Közülük huszonegyel interjút készítettem (oral history), és jó néhányal többórás beszélgetés(eke)t folytattam. Az interjúkat és az írott visszaemlékezéseket forráskritika alá is vettem, mert tapasztalatom szerint a több évtizedre visszaemlékező interjúalanyok – az emberi memória természetéből adódóan – sokszor pontatlanul emlékeztek időpontokra, eseményekre, illetve a különböző események sorrendjét összekeverték. Ratkó József néhány prózai írását, interjút is ilyen szövegkritika alá vettem, és korrigálnom vagy kiegészítenem kellett néhány megállapítását. Részletes kutatást végeztem a Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárában (nagykállói, penészleki, nyírbátori, nyíregyházi tanácsi és MSZMP iratok, jegyzőkönyvek, a nyíregyházi Váci Mihály Művelődési Ház iratai), a nagykállói Ratkó József Városi Könyvtár és a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár Irattárában és Helytörténeti

Gyűjteményében (hivatalos könyvtári iratok, levelek), a Petőfi Irodalmi Múzeumban (levelek, hanganyagok), a miskolci Hermann Ottó Múzeumban (levelek), a Déri Múzeum Debreceni Irodalom Háza gyűjteményében (levelek, hanganyagok), az Állambiztonsági Hivatal Történeti Levéltárában (III/III-as jelentések), a Magyar Írók Szövetsége Irattárában (olvasótábori mozgalommal kapcsolatos levelek, írások), a Berkeszi Gyermekotthon Irattárában (1978-as fegyelmi ügy), a Magyar Rádióban és a Magyar Rádió Nyíregyházi Stúdiójának Hangarchívumában (interjúk, hangszalagon megmaradt rádióműsorok, Ratkó-írások – sajnos a műsortükröket kiselejtezték). A széles körű forrásgyűjtő és feltáró munka segítségével rekonstruálni tudtam Ratkó József életrajzát, közéleti tevékenységét, úgy, hogy a Kádár-korszak történetébe is beleágyaztam, ahol lehetett az egyes ügyek fogadtatás- és hatástörténetét is bemutatva. Az olyan történeti eseményekben, amelyekben Ratkó részt vett, és van szakirodalma is – pl. a népi-nemzeti ellenzék formálódása, a Magyar Demokrata Fórum megszületése –, ott használtam a szakirodalmat a téma kifejtéséhez. Az eseményeket – ha lehetett – megpróbáltam több oldalról is bőséges forrásanyaggal bemutatni, elemezni. Sajnos a kutatott korszakból az intézményekben keletkezett hivatalos anyagokból sok nem került levéltári megőrzésre. Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárában kutatható – a rendszerváltás viharában bizonyos kezek által jelentősen megritkított – jelentések igen értékes forrásokat jelentettek disszertációm szempontjából.

A disszertációt három nagyobb fejezetre tagoltam – *Életrajz, Irodalmi munkássága (1966–1989)*, *Közéleti tevékenysége* – ezen belül időrendi sorrendben követtem Ratkó József életét.

III. Az eredmények tézisszerű felsorolása

Mivel a források nagy része eddig feltáratlan és megíratlan volt, számos részeredményt tud az értekezés felmutatni, a legfontosabbként mégis az emelhető ki, hogy Ratkó József életéről, közéleti tevékenységéről és a hatalommal szembeni küzdelmeiről eddig nem készült ilyen részletes, főleg történeti szempontú szintézisre törekvő összefoglalás.

Az *Életrajz* fejezetben bemutattam a Budapesten szegény proletár családban született Ratkó József családi hátterét, annak baloldali, szociáldemokrata majd kommunista politikai irányultságát, zaklatott gyerekkorát és megnyugvását 1949-ben a Hajdúhadházi, majd ennek megszűnte után, 1951-ben a Tiszadobi Gyermekvárosban. Részletesen vázoltam a nyíregyházi középiskolai éveit, irodalmi munkásságának kezdetét, első nyilvános konfliktusát a

hatalommal szókimondó versei miatt, és a már akkor kialakuló irodalmi kapcsolatrendszerét neves budapesti írókkal. Szóltam a szegedi egyetemi életéről, „eltanácsolásának” történetéről, életútjáról Nagyállóig, ahol könyvtárigazgatóként energikusan szervezte és irányította a száznál több tanyát magába foglaló járás könyvtárügyét, népművelését. Rámutattam, hogy Ratkó – és az általa megtestesített író- és művész típus – esetében az adott korszakban milyen fontosak voltak az író-olvasó találkozók, ahol irodalmi-esztétikai problémák mellett számos társadalmat érintő kényes kérdéssel is foglalkoztak.

Az *Irodalmi munkássága (1966–1989)* című fejezetben írtam Ratkó irodalom- és történelemszemléletéről, irodalmunk hagyományos, erős küldetésstudatot hordozó, romantikus, váteszi, „a magyar értelmiség hagyományos elmaradáscentrikus” (Vekerdi László) mentalitásából fakadó szerepfölfogásáról. Eszerint az irodalom, a művészet az egyetemes létproblémák és az emberiség örök kérdéseinek megtárgyalása mellett a társadalmi problémákat, a nemzeti sorskérdéseket, a kommunista diktatúra tabujait hol nyílt, hol csak metaforikus-szimbolikus formákban mutatja be, és a költő megoldási javaslatokat adhat, utat mutathat olvasója számára. Bemutattam az *Üzenet* című versének keletkezéstörténetét és hátterét, amely kapcsolódott az ún. Penészlek-vitához. Kitértem továbbá a *Törvénytelen halottaim* című versének fogadtatására, amelyben az 1956 után itthon maradt költők közül – talán – elsőként feszegette nyilvánosan a Kádár-rendszer egyik alaptabuját, az 1956-os forradalmat és szabadságharcot a Nagy Imre név többértelmű összefüggésrendszerbe állításával. Rámutattam az 1985-ben előadott Szent Istvánról szóló *Segítsd a királyt!* című drámájának országos közönség és szakmai sikerére, amelyhez nagyszerű nyelvi megformáltsága és gondolatisága mellett az is hozzájárult, hogy a Szent István-kor olyan problematikáit is boncolgatta, amelyek számos analógiát mutattak a jelennel. A Ratkó által lefordított Szophoklész *Antigoné* című tragédia és a *Kreón* című „előjáték” kapcsán szóltam az 1956-os forradalom harmincadik évfordulóján újra felvetett tabukról.

A *Közéleti tevékenysége* fejezetben bemutattam, Ratkó miként segítette a Tiszadobi Gyermekváros és a Berkeszi Gyermekotthon lakóinak életét, hogyan irányította rá a társadalom figyelmét az állami gondozott gyerekekre, milyen újszerű pedagógia nézeteket vallott a gyermekotthoni nevelés megreformálására, valamint azt, hogy milyen szerepet játszott 1978-ban a Berkeszi Gyermekotthonban történt gyermekverési ügy tisztázásában, a kialakult konfliktusok megoldásában.

Kiemeltem a nyíregyházi főiskolásokkal 1969-ben megalakított „tanyajáró brigádot”, amely társadalmi munkában terjesztette a kultúrát, szervezte az elzárt tanyákon élők közösségi-művelődési életét, míg hatalmi szóra abba nem kellett hagyniuk működésüket.

Munkámban részletesen vizsgáltam, hogy az első felsőtárkányi táborozástól kezdve hogyan alakult ki az olvasótábori mozgalom, amely az 1980-as években már évente több ezer diákot táboroztatott szerte az országban. Elemeztem Ratkó tevékenységét a mozgalom életében, illetve kritikus észrevételeit az olvasótáborok elterjedése idején.

A Béres-ügy tárgyalásánál ismertettem, milyen fontos szerepet játszott Ratkó művészbarátaival – Kósa Ferencsel, Nagy Lászlóval, Csoóri Sándorral, Sánta Ferencsel, Balczó Andrással és másokkal, valamint Béres Józseffel együtt a sok rákos betegnek segítő *Béres Csepp* legalizálásában. Ráműtattam arra is, hogy a Béres-ügy nem volt egyedülálló eset, mert a Kádár-korszakban jó néhány magyar találmány kereste útját a betegekhez, a felhasználókhoz, úgy, hogy gyakran hasonló harcot kellett vívnia megalkotójának az elfogadtatásáig, az engedélyeztetéséig, mint amelyet Béres Józsefnek.

A *Hangsúly* című hangos irodalmi-művészeti folyóirat kapcsán beszéltem az 1945 utáni szabolcs-szatmári folyóirat-alapítási próbálkozásokról, eközben kitértem a Tájékoztatási Hivatal által diktatórikusan irányított sajtórendszerre, és részletesen az 1983 és 1987 között a Nyíregyházi Rádióban havonta egyszer sugárzott irodalmi folyóiratra, amely hamar regionális, majd országos figyelmet vívott ki magának. A *Hangsúly* sikere bebizonyította, hogy megfelelő anyagi támogatással életképes lett volna ennek a nyomtatott formája is. A folyóirat működésének története és fogadtatása mellett bemutattam, hogy a szerkesztők több olyan kényes kérdést is feszegettek – pl. a szomszédos határon túli magyarság élete és irodalma, a cenzúra –, amelyek megyei szinten hozzájárultak a rendszerváltás lelki, szellemi előkészítéséhez.

Ratkó József az 1980-as években – mint számos más értelmiségi – már a közvetlen, szervezett keretekben zajló politizálás felé is fordult. Elemeztem az alapvetően baloldali szemléletű politikai világgképét, amelyben az értékőrző konzervativizmus néhány fontos eleme is mélyen gyökerezett, hiszen nemzeti érzelmű, az ország szuverenitását fontosnak tartó, összmagyarságban, a Veres Péter-i megfogalmazás szerint „népben-nemzetben” gondolkodó patrióta és demokrata volt. Ráműtattam a népesedésről vallott nézeteinek értékőrző konzervatív voltára. Ratkó a jövőre nézve a népességfogyást tartotta a magyarság egyik legkomolyabb problémájának, kihívásának, és tragikusnak vélte, hogy a Kádár-korszakban több millió abortuszt hajtottak végre hazánkban.

A disszertációban képet adtam Ratkó József irodalmi-közéleti megnyilvánulásairól is. Néhány fontos nemzedéki találkozón kifejtett álláspontjáról, és a Tokaji Íróklubban elmondott hozzászólásairól. Részletesen bemutattam az 1986-os tokaji felszólalását, mert ez szinte minden általa fontosnak tartott jelen- vagy közelmúltbeli ellenzéki és irodalompolitikai

eseményre és botrányra elemzően utalt, valamint vázolta azt a viszonyrendszert, amelyben elképzelte a politizálást, illetve véleményezte a hatalom állapotát késő Kádár-korszakban. Végül elemeztem a magyar irodalom követeiként tett külföldi utazásait is.

Ratkó József 1985-től országos szinten bekapcsolódott a számos reformgondolatot felvető, Pozsgay Imre által vezetett Hazafias Népfront munkájába. A költő 1985 decemberében a HNF VIII. Kongresszusán figyelmet kiváltó beszédet mondott, amelyben a határon túli magyarság egyre sanyarúbb helyzetét is taglalta, és Pozsgay Imre kérésére vállalta a munkát a HNF Országos Tanácsában. Pozsgay mellett a szabolcs-szatmári származású Berecz Jánoshoz fűződő kapcsolatára is rámutattam.

Ratkó már az 1970-es évektől kezdve részt vett a szerveződő népi-nemzeti ellenzék fontosabb összejövetelein, amelyek a lakiteleki találkozókban – Ratkó jelen volt mindkettőn – és a Magyar Demokrata Fórum eredetileg társadalmi mozgalomként történő létrehozásában csúcsosodtak ki. Az MDF munkájában országos szinten nem vett részt, viszont jelen volt és fontos beszédet mondott a Szabolcs-Szatmár megyei szervezet megalakulásakor, valamint Nagykállóban ő hozta létre és vezette a helyi csoportot, aminek Ratkóhoz kötődő működését bemutattam. Rávilágítottam arra is, hogy a költő szorgalmazta 1988–1989-ben a Pozsgay Imre, Bihari Mihály és egyes MDF-es politikusok által támogatott alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását, valamint egy új alkotmány megalkotását az 1949-es ún. „sztálini” helyett.

A dolgozat befejezése Ratkó Józsefnek az 1980-as évek végén alakult néhány civil szervezetben betöltött szerepét mutatja be, részletesen szól a Partium Irodalmi Társaságról, amelynek hivatalos bejegyzését a belügyi szervek 1989-ig meggátolták.

A sokéves kutatás összegzéseként megvalósuló disszertáció tudományos eredménye Ratkó József érdekes, gazdag életének és életművének bemutatása, valamint a költő által megélt kor társadalmi-hatalmi viszonyainak feltárása.



Nyilvántartási szám: DEENK/248/2017.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Babosi László
Neptun kód: CE3ZH4
Doktori Iskola: Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (3)

1. **Babosi, L.:** A prózaíró Ratkó József: Műhelytanulmány a költő prózakötetének szerkesztése közben.
In: In memoriam Görömbei András. Szerk.: Baranyai Norbert, Imre László, Takács Miklós, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 289-296, 2015. ISBN: 9789633184646
2. **Babosi, L.:** Az újjáéledő aranykor: Hamvas Béla "bartóki" modellje.
In: Cselekvő irodalom : Írások Görömbei András tiszteletére. Szerk.: Bertha Zoltán, Ekler Andrea, [Magánkiadás], Budapest, 275-296, 2005. ISBN: 9634604994
3. **Babosi, L.:** "Modern vagyok és ősi": Tornai József és a bartóki modell.
In: Miért sírnak a metaforák? : Tanulmányok Tornai József tiszteletére. Szerk.: János István, Bessenyei, Nyíregyháza, 33-65, 2004. ISBN: 9639385883

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (12)

4. **Babosi, L.:** "Szegények katonája voltál": Babosi László beszélgetése Mózsi Ferenc íróval a nyolcvan éve született Ratkó Józsefről és az olvasótábori mozgalomról.
Magy. napló. 28 (12), 36-44, 2016. ISSN: 0865-2910.
5. **Babosi, L.:** "Üzenet" az "Állóvíz"-ből: A Penészlek-vita (1968-1969).
Szabolcs-szatmár-beregi szle. 51 (2), 31-44, 2016. ISSN: 1216-092X.
6. **Babosi, L.:** "Palcája kiegyenesített villám": Ratkó József Bartók című verséről.
Szabolcs-szatmár-beregi szle. 50 (3), 78-89, 2015. ISSN: 1216-092X.
7. **Babosi, L.:** "Irodalom = élet": Ratkó József és Margócsy József levélváltásai.
Szabolcs-szatmár-beregi szle. 49 (3), 7-24, 2014. ISSN: 1216-092X.
8. **Babosi, L.:** A moralitás esztétikuma: Beszélgetés a hatvanéves Antall Istvánnal Ratkó Józsefről és a Hangsúly című hangos folyóiratról.
Magy. napló. 25 (7), 34-48, 2013. ISSN: 0865-2910.



9. **Babosi, L.:** Ratkó József életrajza II. rész.
Szabolcs-szatmár-beregi szle. 44 (3), 385-409, 2009. ISSN: 1216-092X.
10. **Babosi, L.:** Ratkó József életrajza III. rész.
Szabolcs-szatmár-beregi szle. 44 (4), 525-553, 2009. ISSN: 1216-092X.
11. **Babosi, L.:** "Tamás bácsival gyakran találkoztam": Ratkó József és Kiss Tamás kapcsolatáról - levélváltásaik tükrében.
Debr. disputa. 5 (11-12), 24-31, 2007. ISSN: 1785-5152.
12. **Babosi, L.:** "Vigyázzatok, ha közelíttek hozzá...": Ratkó József életrajza I. rész (1936-1966).
Szabolcs-szatmár-beregi szle. 40 (1), 107-123, 2005. ISSN: 1216-092X.
13. **Babosi, L.:** "Embereket babrálgatok képzeletemmel...": Ratkó József befejezetlen színpadi műveiről : a Bethlen-dráma és A dublőr.
Partium. 13 (ősz), 58-74, 2004. ISSN: 1216-7525.
14. **Babosi, L.:** "Kedves Miklós Bátyám!": Ratkó József levelei Horváth Miklóshoz.
Partium. 12 (tél), 27-37, 2003. ISSN: 1216-7525.
15. **Babosi, L.:** Ratkó József töredékes Bartók-tanulmányának rekonstrukciója: "A bartóki szintézis megvalósításának lehetőségei a magyar irodalomban".
Hitel. 16 (5), 96-116, 2003. ISSN: 0238-9908.

Other journal articles (10)

16. **Babosi, L.:** Keleti panteon.
Kvt. kis h. 13 (1), 19, 2008. ISSN: 1416-2040.
17. **Babosi, L.:** "Európai látóköru magyar": Emlékezések Németh Lászlóra.
Irod. Jelen. 7 (73), 23, 2007. ISSN: 1584-6288.
18. **Babosi, L.:** Kapocs: Futaky László új könyvéről.
Kvt. kis h. 12 (4), 20, 2007. ISSN: 1416-2040.
19. **Babosi, L.:** Mi hja még.
Irod. Jelen. 7 (64), 21, 2007. ISSN: 1584-6288.
20. **Babosi, L.:** Műhelyek bűvöletében: Németh László világirodalmi tanulmányairól.
Bárka. 15 (6), 69-71, 2007. ISSN: 1217-3053.
21. **Babosi, L.:** Fűszál és mindenség.
Bárka. 14 (1), 128-130, 2006. ISSN: 1217-3053.
22. **Babosi, L.:** Közelebb az életemhez.
Irod. Jelen. 6 (61), 21, 2006. ISSN: 1584-6288.





-
23. **Babosi, L.:** Társasági tükör: A nyíregyházi Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület első évkönyvéről.
Kvt. kis h. 11 (1-2), 39-40, 2006. ISSN: 1416-2040.
24. **Babosi, L.:** Villámsújtotta kor.
Irod. Jelen. 6 (59), 23, 2006. ISSN: 1584-6288.
25. **Babosi, L.:** Az élő Krúdy: Katona Béla legújabb posztumusz kötete.
Kvt. kis h. 8 (4), 27, 2003. ISSN: 1416-2040.





További közlemények

Magyar nyelvű közlemények hazai folyóiratban (2)

26. **Babosi, L.:** "Nekem Fábián Zoltán a barátom volt": Ratkó József és Fábián Zoltán kapcsolata - levelezésük tükrében.

Vár. 8 (1), 111-127, 2012. ISSN: 1786-738X.

27. **Babosi, L.:** "a nézők idegkötegeit tartom a kezemben": Beszélgetés Csikos Sándor színművésszel Ratkó Józsefről.

Pedagóg. Műh. 36 (2), 116-122, 2011. ISSN: 0133-8951.

Egyéb folyóiratközlemények (1)

28. **Babosi, L.:** "Beszél a márvány": Nyíregyháza emlékjeleinek története: Ilyés Gábor könyvéről.

Szabi 2 (15), 27, 2003.

Ismeretterjesztő, népszerűsítő cikkek (3)

29. **Babosi, L.:** "Ratkónak, M[ar]g[ar]itnak]-nak levelet írtam...": Nagy László levele Ratkó Józsefhez a Béres-üggyel kapcsolatban.

Irod. mag. 3 (2), 89-90, 2015. ISSN: 2063-8019.

30. **Babosi, L.:** "Szolgálni fényvel és erővel": Kerekasztal-beszélgetés Ratkó Józsefről - Antal Attila, Antal Balázs, Babosi László, Béres József, Gerliczki András, Karádi Zsolt.

Szabolcs-szatmár-beregi szle. 49 (3), 43-53, 2014. ISSN: 1216-092X.

31. **Babosi, L.:** "Magasles és bunkerek között": Nagy Gáspár levelei Ratkó Józsefhez.

Hitel. 22 (5), 31-39, 2009. ISSN: 0238-9908.

A DEENK a Jelölt által az iDEa Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2017.07.21.

